

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Pavlín Vyrkové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Z. Z.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavou Kalendovou, advokátkou se sídlem Hybešova 42, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2014, č. j. MPSVUM/10428/14/4S-JMK, sp. zn. SZ/1502/2014/4S-JMK, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně z 3. 12. 2015, č. j. 22 A 102/2014 - 46.

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 12. 2015, č. j. 22 A 102/2014 - 46, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2014, č. j. MPSV-UM/10428/14/4S-JMK, sp. zn. SZ/1502/2014/4S-JMK. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce v Brně, č. j. 471218/14/BM ze dne 16. 7. 2014, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o dávku státní sociální podpory, příspěvek na bydlení, od 1. 7. 2014.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí rozhodl podle § 24 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“) a § 2236 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, účinného

od 1. 1. 2014 (dále jen „občanský zákoník“), když dospěl k závěru, že jeden samostatný zařízený pokoj a sociální zařízení na chodbě není bytem ve smyslu zákona o státní sociální podpoře a ani se nejedná o zařízení určené k trvalému bydlení podle zvláštního předpisu (svobodárna, ubytovna, penzion, apod.). Argumentaci opřel o důvodovou zprávu k § 2236 občanského zákoníku, ze které vyplývá, že: „*Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností účelově určených k bydlení. Výrazem soubor místností se poukazuje, že půjde pravidelně o několik místností pod společným uzamčením, tj. přístupným společnými vchodovými dveřmi. Označení byt se tedy pojí s tzv. samostatným bytem, tj. takovým, který má vlastní vstup, a člověk, který v něm bydlí, může byt obývat, aniž je závislý na místnostech nebo prostorech vně bytu, byt se nevylučuje, aby z ujednání stran nebo povahy věci vyplývalo něco jiného.*“

Stěžovatel v podané žalobě namítal, že Úřad práce i žalovaný nezákonně vyložili pojem „byt“ dle § 24 zákona o státní sociální podpoře. Správně analogicky použili definici bytu dle § 2236 občanského zákoníku, která však měla být použita i na pojem „byt“ dle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře.

Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl a zdůraznil, že samotná definice bytu není v zákoně o státní sociální podpoře obsažena. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010-98, v němž bylo stanoveno, „*že jedním z pojmových znaků bytu pro účely příspěvku na bydlení (užívání bytu vlastníka nemovitosti, § 24 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře) je skutečnost, že se jedná o určitou ucelenou jednotku schopnou plnit samostatně funkci bydlení. Má - li účel zákonné úpravy příspěvku na bydlení především na mysli hrazení nákladů ve vztahu k bydlení, bude tak pro určení toho, co je bytem v režimu uvedeného zákona, podstatný i faktický stav užívání ucelené jednotky schopné plnit samostatně funkci bydlení...*“

Dle krajského soudu se v případě stěžovatele nejedná o nájem bytu, kdy je pronajímán byt jako celek, ale o samostatnou místnost, která má sociální zařízení vně bytu a nejedná se tedy o obytnou místnost tvořící ucelený byt. Proto mu nárok na příspěvek na bydlení nenáleží.

Kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítal, že krajský soud nesprávně vyložil pojem „byt“ dle § 24 zákona o státní sociální podpoře, když se ztotožnil s právním názorem žalovaného. Podle stěžovatele je pojem „byt“ neurčitým právním pojmem. Správní orgány tento pojem musely vyložit a přitom nevybočit z mezí správního uvážení. Výklad správních orgánů obou stupňů i krajského soudu nemůže obstát, protože došlo k porušení všech výkladových metod. Dle jeho názoru je potřeba použít analogicky definici bytu dle § 2236 občanského zákoníku, když zákon o státní sociální podpoře vlastní definici nemá. Rovněž odkázal na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 23/2010-98, neboť pronajatý prostor s příslušenstvím fakticky plnil funkci bydlení. Stěžovatel má na uvedené adrese trvalý

pokračování

pobyt, přebírá si zde poštu a v místě se zdržuje. Nevlastní jinou nemovitost a nemá kde jinde bydlet. Navrhl proto, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že zákon o státní sociální podpoře definici bytu má v § 24 odst. 5, proto odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 23/2010-98 považuje za irelevantní. Navrhl zamítnout kasační stížnost jako nedůvodnou s tím, že příspěvek na bydlení se poskytuje nájemci celého bytu, nikoli nájemci jeho části.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po posouzení věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud podotýká, že rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007 – 72).

Samotný příspěvek na bydlení je obligatorní peněžitou opakující se dávkou státní sociální podpory, která je poskytována v závislosti na příjmu.

Z obsahu správních spisů Nejvyšší správní soud zjistil, že 1. 1. 2014 stěžovatel, jako nájemce, uzavřel s Mgr. J. U. smlouvu o nájmu bytových prostor dle zákona č. 116/1990 Sb. Ve smlouvě je jako název zákona č. 116/1990 Sb. uvedeno „*zákon o nájmu bytových prostor*“. Ve skutečnosti se zákon č. 116/1990 Sb. nazývá zákon o nájmu a podnájmu nebytových prostor. Předmětem pronájmu byl (viz čl. I., bod 1. 2. smlouvy) samostatný zařízený pokoj a sociální zařízení na chodbě, to vše v části objektu na parcele č. X. Nájemce byl oprávněn užívat prostory jako pokoj k trvalému bydlení (čl. III., bod 3.1 smlouvy). Smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou (čl. IV., bod 4.1 smlouvy). Nájemné bylo dohodnuto ve výši 4000 Kč měsíčně (čl. V., bod 5.1 smlouvy). Dle čl. VI., bodu 6. 1 smlouvy se nájemce zavázal zamykat vstup do bytového prostoru, situovaného do ulice M. Z výpisu z katastru nemovitostí ke dni podání žádosti o příspěvek na bydlení, tj. ke dni 1. 7. 2014, vyplývá, že na pozemku p. č. X se nachází budova s číslem popisným X – způsob využití rodinný dům, zapsán na LV č. X.

U jednání před krajským soudem dne 3. 12. 2015 stěžovatel uvedl, že je poživitelem starobního důchodu a je nemajetný. Objekt, ve kterém bydlí, není, podle jeho sdělení, rodinný domek, nýbrž objekt, který má být v budoucnu jako ubytovna. Sám užívá jednu zařízenou místnost, přičemž kuchyně a sociální zařízení, které slouží pouze pro jeho osobní účely, je na chodbě. Další dvě místnosti byly pronajaty pro podnikatelské účely. Do objektu uživatelé vcházejí společným vchodem.

V daném případě vznikl spor o tom, zda prostory užívané stěžovatelem jsou bytem ve smyslu § 24 zákona o státní sociální podpoře.

K uzavření nájemní smlouvy došlo dne 1. 1. 2014, přičemž k tomuto datu byl zrušen zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a pronájmu nebytových prostor (viz § 3080 občanského zákoníku, č. 52).

Při posouzení věci žalovaný správně použil § 24 odst. 1 a odst. 2 zákona o státní sociální podpoře a § 2236 občanského zákoníku, včetně důvodové zprávy k uvedenému ustanovení.

Pokud se však týká vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti, nutno zdůraznit, že stěžovatel požádal o příspěvek na bydlení dne 1. 7. 2014 a ustanovení § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, obsahující definici bytu, platí až od 1. 1. 2015. Toto ustanovení proto nelze na projednávanou věc přímo použít.

Na daný případ je nutno aplikovat výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010-98, kde se uvádí, že pro účely příspěvku na bydlení by mělo jít o ucelenou jednotku schopnou plnit samostatně funkci bydlení. Prostory obývané stěžovatelem však nepředstavují „*ucelenou jednotku*“. Jedná se o samostatný pokoj, který má kuchyň a sociální zařízení vně jednotky, kde jsou další dvě místnosti pronajaty za účelem podnikání, a se kterými má společný vstup do nemovitosti. Podle tehdejší právní úpravy náležel příspěvek na bydlení nájemci celého bytu, nikoli jeho části. Nelze odhlédnout od smyslu a účelu předmětné dávky. § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře nelze vykládat extenzivně a nárok na příspěvek na bydlení nelze rozšiřovat pro okruh osob, které nespádají do jeho jasného vymezení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2015, č. j. 9 Ads 227/2015-41). Úprava platná od 1. 1. 2015, zakotvená v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi již zakotvuje tzv. doplatek na bydlení, který mohou nově pobírat rovněž nájemci části bytu.

Stěžovatelovo bydlení nesplňuje ani podmínky definice bytu, jak jej specifikuje důvodová zpráva k § 2236 občanského zákoníku, citovaná výše v argumentaci žalovaného. Stěžovatel neobývá soubor místností pod společným uzamčením, tedy takových, které mají přístup společnými vchodovými dveřmi. Jak je uvedeno v předchozím odstavci, další dvě místnosti v rodinném domku jsou pronajaty jiným osobám, vstup do společného prostoru nemá stěžovatel sám, ale i další uživatelé. Z uvedeného je patrné, že stěžovatel, který má pronajatý pokoj, užívá část bytu, nikoli byt jako celek. Nejedná se ani o nájem obytné místnosti v zařízení určenému k trvalému bydlení podle zvláštního předpisu (svobodárna, ubytovna, penzion, apod.). Bydlení stěžovatele se nedá přirovnat ani k bytu 1+kk (viz žaloba), neboť byty 1+kk jsou ucelené jednotky, které mají sociální zařízení i kuchyňský kout v rámci celku a jedny vstupní dveře. Jejich obyvatelé nejsou závislí na prostorách vně pokoje, jako je tomu v případě stěžovatele.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou podle § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

pokračování

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 15. února 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu